

რისკების შეფასებისა და მართვის მეთოდოლოგია

შესავალი

მოცემული დოკუმენტი წარმოადგენს სსიპ „საზოგადოებრივი მაუწყებლის აჭარის ტელევიზია და რადიო“-ში (შემდგომში - ორგანიზაცია) რისკებისა და საფრთხეების განსაზღვრის მეთოდოლოგიურ სახელმძღვანელოს და შექმნილია „შრომის უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის (შემდგომში - კანონი), სხვა კანონქვემდებარე აქტებისა და საერთაშორისო სტანდარტების მოთხოვნათა შესაბამისად.

რისკების შეფასება არის შრომის უსაფრთხოების მართვის სისტემის დაგეგმვისა და განხორციელების ეტაპის ნაწილი.

რისკისა და საფრთხის შეფასება ხორციელდება არა შერჩევის პრინციპით, არამედ მთელი დაწესებულების მასშტაბით, მის ყველა სტრუქტურულ, თუ ორგანიზაციულ დონეზე. ამასთან, საუკეთესო შედეგის მისაღებად რისკები შეფასება სავალდებულოა საქმიანობის განხორციელებისა, თუ დასახული ამოცანის შესრულების დაწყებამდე.

1. რისკის არსი და მისი განსაზღვრება

რისკი არის იმ შედეგის დადგომის ალბათობა, რომელიც წარმოადგენს გადახრას დაგეგმილი/მოსალოდნელი შედეგიდან და უარყოფითად მოქმედებს ორგანიზაციის მიზნების მიღწევაზე.

რისკი განისაზღვრება შემდეგი მახასიათებლების კომბინაციით:

- ა) მოხდენის ალბათობა;
- ბ) პოტენციური შედეგი.

მოხდენის ალბათობისა და შედეგის კომბინაცია განსაზღვრავს კონკრეტული რისკის მნიშვნელობის დონეს და ორგანიზაციის მიზნებიდან გამომდინარე იძლევა პრიორიტეტების მიხედვით, რისკის დახარისხების საშუალებას.

პირველ რიგში, უნდა განიხილებოდეს და იმართებოდეს რისკები, რომელთა მოხდენის ალბათობა და შედეგი ყველაზე მაღალია. რიგითობით ყოველი შემდეგი უნდა იყოს რისკი ნაკლები მოხდენის ალბათობითა და შედეგით. პრაქტიკაში ეს პროცესი გაცილებით რთულია, რადგან არსებობენ რისკები, რომელთა მოხდენის ალბათობა არის მაღალი, მაგრამ დაბალია შედეგი და/ან პირიქით. ასეთ შემთხვევებში უნდა განხორციელდეს რისკების პრიორიტეტებად დალაგება დაწესებულების მიზნებისა და ამოცანებიდან გამომდინარე, რათა არ მოხდეს შეცდომის დაშვება.

2. რისკების შეფასების მართვა

რისკის მართვა წარმოადგენს საფრთხეების იდენტიფიცირების, შეფასების, მონიტორინგის და რისკის მისაღებ დონეზე შენარჩუნების მიზნით საჭირო კონტროლის ღონისძიებების გატარების პროცესს, რომელიც გავლენას ახდენს ორგანიზაციის მიზნებისა და ამოცანების მიღწევაზე და გულისხმობს საჭირო ღონისძიებების განხორციელებას რისკის შემცირების მიზნით.

რისკის მართვა წარმოადგენს ორგანიზაციის სტრატეგიული მართვის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან კომპონენტს.

რისკის მართვის მთავარი ამოცანაა მოახდინოს რისკების იდენტიფიკაცია და საპასუხო ღონისძიებების გატარება. რისკის მართვის საშუალებით შესაძლებელია გამოვლენილ იქნეს პოტენციური დადებითი, თუ უარყოფითი ფაქტორები, რაც გავლენას ახდენს ორგანიზაციის საქმიანობაზე.

ორგანიზაციის ზოგადი რისკის შეფასება უნდა გამოხატავდეს არსებულ საფრთხეებს და ზოგადი კონტროლის ზომებს. პირველ რიგში უნდა დასრულდეს ასეთი რისკის შეფასება და შემდეგ უფრო კონკრეტული რისკის შეფასებები, რომლებიც შეისწავლიან ინდივიდუალურ საქმიანობებს.

რისკების შეფასების პროცესის ხუთი საფეხურია:

- საფრთხეების იდენტიფიცირება
- იმის განსაზღვრა, თუ ვინ შეიძლება იქნას დაზარალებული და როგორ
- რისკებისა გაანალიზება და იმის განსაზღვრა არის თუ არა არსებული კონტროლის ზომები ადეკვატური ან საჭიროა თუ არა მეტი გაკეთება
- მნიშვნელოვანი დასკვნების ჩანაწერების გაკეთება, მონაცემთა დოკუმენტირება
- შეფასებების გადახედვა და საჭიროების შემთხვევაში განხილვა

მნიშვნელოვანია, რომ რისკების შეფასების გუნდი/ჯგუფი უნდა შეირჩეს მისი კომპეტენციის საფუძველზე, რისკის შესაფასებლად კონკრეტულ სფეროებში, რომელიც შემოწმდება ორგანიზაციაში. ჯგუფის ხელმძღვანელს უნდა ჰქონდეს შესაბამისი კომპეტენცია შრომის უსაფრთხოების საკითხებში, გავლილი უნდა ჰქონდეს სათანადო მომზადება. შეფასების ჯგუფში ჩართული უნდა იყოს შესაბამისი ხაზის/მიმართულების ხელმძღვანელი, რომელიც, პასუხისმგებელია/ხელმძღვანელობს შესაფასებელ პროცესს ან საქმიანობას. ჯგუფის სხვა წევრები შეირჩევიან გამოცდილების, საინჟინრო-ტექნიკური და/ან სხვა სპეციფიკური ცოდნისა და უნარების გამო, რომლებიც დაკავშირებულია საქმიანობასთან ან პროცესთან. ჯგუფის წევრებს სასურველია გავლილი ჰქონდეთ საბაზისო მომზადება რისკების შეფასებაში.

რისკების შეფასების პროცესში ორგანიზაციაში ხდება საქმიანობის სახეების/პროცედურების დაყოფა ცალკეულ აქტივობად/თემად. ყოველი მათგანისთვის ხდება საფრთხეების იდენტიფიცირება, პოტენციური ნეგატიური შედეგისა და რისკის ქვეშ მყოფი პირების განსაზღვრა, რეალური/მიმდინარე კონტროლის ზომების გაწერა, რაც საშუალებას მოგვცემს აღნიშნული საკითხები ერთობიობაში გავაანალიზოთ და სწორად და ეფექტურად შევაფასოთ რისკები.

მიმდინარე, ან დაგეგმილ სტანდარტულ სამუშაო პროცესებთან დაკავშირებული საფრთხეების და რისკების ძირითადი ნაწილი როგორც წესი წინასწარ არის ცნობილი, შესაბამისად ძირითადი კონტროლის ზომებიც წინასწარ განსაზღვრულია. ასეთი სამუშაო პროცესების რისკების

შეფასებისათვის გამოიყენება **დანართი N1**-ში მოცემული ფორმა. პირველ რიგში უნდა დასრულდეს ასეთი რისკის შეფასება და შემდეგ უფრო კონკრეტული და არასტანდარტული საფრთხეების გამოვლენა და რისკის შეფასებები, ამ შემთხვევაში გამოიყენება **დანართი N2**-ში მოცემული ფორმა.

3. საფრთხის იდენტიფიცირება

საფრთხის იდენტიფიცირება არის რისკების შეფასების უმნიშვნელოვანესი პირველი ნაბიჯი. მხოლოდ მნიშვნელოვანი საფრთხეები, რამაც შეიძლება სერიოზული ზიანი მიაყენოს ხალხს, უნდა იქნას გამოვლენილი. არამატერიალური და უმნიშვნელო რისკი იგნორირებული უნდა იყოს.

საფრთხის იდენტიფიკაციისთვის მნიშვნელოვანია, როგორც რისკების შეფასების ჯგუფის მიერ სამუშაო სივრცის/ტერიტორიის დათვალიერება, ასევე ამ ტერიტორიაზე მომუშავე შესაბამის პერსონალთან კონსულტაციები. გარდა ამისა, საფრთხის იდენტიფიკაციაში დაგვეხმარება უბედური შემთხვევის და ინციდენტების მოკვლევისა და აღრიცხვის მასალები, ასევე ზედამხედველი ორგანოს შემოწმების დასკვნები, აუდიტორული ანგარიშები, სამუშაოს ანგარიშები/მოხსენებები, სახელმძღვანელო მითითებები და სამეცნიერო მასალები.

მნიშვნელოვანია, რომ საფრთხის იდენტიფიკაციის დროს სახიფათო პირობები არ იქნეს არეული საშიშთან. სახიფათო პირობები რაც შეიძლება მალე უნდა იყოს გამოსწორებული დაკვირვების შემდგომ. სახიფათო პირობების მაგალითებია: მექანიზმის დაკარგული დამცველები, გაუმართავი გამაფრთხილებელი სისტემები/სენსორები და სხვა.

4. რისკის ქვეშ მყოფი პირები

თანამშრომლები და კონტრაქტორები, რომლებიც მუშაობენ სრული სამუშაო დღის განმავლობაში სამუშაო ადგილებზე, წარმოადგენენ ყველაზე აშკარა რისკ ჯგუფებს და საჭიროებენ შემოწმებას მასზე, რომ არიან კომპეტეტურნი განახორციელონ მათზე დაკისრებული კონკრეტული ამოცანები. თუმცა, შეიძლება არსებობდეს სხვა ჯგუფები, რომლებიც უმეტეს დროს სამუშაო ადგილზე ან მის ირგვლივ ატარებენ. ეს ჯგუფი მოიცავს ახალგაზრდა დამწყებ მუშაკებს, სტაჟიორებს, ტექნიკური მომსახურების მუშაკებს და სხვა პირებს. სხვა პირებში შეიძლება მოიაზრებოდეს ვიზიტორები, სტუდენტები ან მომხმარებლები, ასევე გამვლელები.

რისკების შეფასება უნდა მოიცავდეს დამატებით კონტროლის ზომებს, რომელიც დაკავშირებულია ამ ჯგუფების დაუცველობასთან, რაც შეიძლება გამოწვეული იყოს გამოუცდელობით ან უუნარობით.

5. რისკის ანალიზი და რისკის დონის შეფასება

უმეტესობა რისკების შეფასებისას უნდა აღინიშნოს, რომ საფრთხესთან დაკავშირებული ზოგიერთი რისკი უკვე დადგენილია ან კონტროლდება. აქედან გამომდინარე რისკის შეფასების მთავარი მიზანია დარჩენილი რისკების შემცირება. ამას ეწოდება **ნარჩენი რისკი**. რისკის შეფასება მიზნად ისახავს ნარჩენი რისკების შემცირებას მინიმალურ შესაძლებელ დონემდე.

რისკის ანალიზი ხორციელდება იდენტიფიცირებული რისკების ალბათობისა და პოტენციური შედეგის შესწავლის მიხედვით, რათა განისაზღვროს, თუ როგორ უნდა მოხდეს რისკების მართვა. რისკის ანალიზი გულისხმობს იმ ფაქტორების იდენტიფიკაციას, რომლებმაც შეიძლება გავლენა მოახდინონ რისკის მოხდენის ალბათობაზე და პოტენციურ შედეგებზე.

საწყის ეტაპზე ხორციელდება წინასწარი ანალიზი, რომელიც გულისხმობს მსგავსი რისკების დაჯგუფებას, გაერთიანებას და დაბალი, უმნიშვნელო გავლენის მქონე რისკების გამორიცხვას.

შემდეგი ეტაპია რისკის დონის განსაზღვრა მისი მასშტაბებიდან გამომდინარე. რისკის დონის განსაზღვრა ხდება არა მარტო რისკის მოხდენის ალბათობისა და შედეგის შესწავლით, არამედ ასევე ხდება რისკების ურთიერთდამოკიდებულებებისა და სხვა ფაქტორების გათვალისწინება.

რაოდენობრივი რისკის შეფასება რისკის დონის განსაზღვრის ეფექტური მეთოდია, ინციდენტის ალბათობის და მისი შედეგის სიმძიმის თვალსაზრისით. ამისათვის გამოიყენება **დანართი N3**-ით გათვალისწინებული მატრიცა. ცხადია, რომ რაც უფრო მაღალია ალბათობა და შედეგის სიმძიმე, რისკიც უფრო მაღალი იქნება. ალბათობა დამოკიდებულია ისეთ ფაქტორებზე, როგორიცაა კონტროლის ზომები, საფრთხის ზემოქმედების სიხშირე და საფრთხესთან დაკავშირებული პირის კატეგორია. შედეგის სიმძიმე დამოკიდებულია საფრთხის სიდიდეზე ან სერიოზულობაზე (მაგალითად, ძაბვა, ტოქსიკურობა და ა.შ.).

რისკის დახასიათება შესაძლებელია შემდეგნაირად: „მიუღებელი“, „მისაღები შესაბამისი საპასუხო ღონისძიებების გამოყენების აუცილებლობით“ და „მისაღები“. შესაძლებელია ასევე რისკის მისაღები მინიმალური დონის არსებობაც (იმ შემთხვევაში როცა მისგან თავის არიდება შესაძლებელია). რისკი იმ შემთხვევაშია მისაღები, როცა რისკების კონტროლის დამატებითი ზომების განხორციელება შეუძლებელია ან თავად რისკი არამატერიალური და უმნიშვნელოა, ასევე როდესაც რისკის დაბალი დონის გათვალისწინებით, მისი კიდევ უფრო შემცირება ფინანსურად მიუღებელია, ასეთ შემთხვევაში საპასუხო ღონისძიებებზე რესურსების ხარჯვა არ არის მიზანშეწონილი.

6. რისკების კონტროლი

რისკების კონტროლის ზომები (საპასუხო ღონისძიებები) არის: თავის არიდება (მაგ. თუ რისკი არის მიუღებელი შესაძლებელია მისი თავიდან არიდება, იმ გადაწყვეტილების არმიღების და იმ ღონისძიების არგანხორციელების გზით, რაც იწვევს რისკის წარმოქმნას), კონკრეტული საპასუხო ქმედებების განხორციელება, შეგუება და მონიტორინგი (მაგ. რისკი მისაღებია და ხდება მასთან შეგუება და მონიტორინგი იმ შემთხვევაში, როცა კონკრეტული საპასუხო ქმედებების განხორციელება არაპრაქტიკული ან შეუძლებელია. ასევე შეგუებას და მონიტორინგს ვახდენთ ისეთ რისკებზე, რომელთა ზემოქმედების დონე უმნიშვნელოა, მაგრამ რომელთა მახასიათებლები შესაძლებელია მომავალში შეიცვალოს) და ა.შ.

რისკის შეფასების შედეგად, მიიღება გადაწყვეტილება, თუ რა სახის ღონისძიებები უნდა განხორციელდეს გამოვლენილი რისკების კონტროლისთვის და როგორია ყველაზე უფრო ეფექტიანი საპასუხო ღონისძიებების სტრატეგია.

არსებული კონტროლის მექანიზმების ადეკვატურობის შეფასებისას ან ახალი საპასუხო ღონისძიების (დამატებითი კონტროლის ზომის) შემოღებისას უნდა გავითვალისწინოთ რისკების კონტროლის იერარქია, რომელიც გამოიყურება შემდეგნაირად:

1. **აღმოფხვრა:** საფრთხის წყაროს მოშორება;

2. **ჩანაცვლება:** მასალების ან პროცესების ნაკლებად სახიფათო მასალებით ან პროცესებით ჩანაცვლება;
3. **საინჟინრო კონტროლის განხორციელება:** საფრთხის წყაროსთან წვდომის თავიდან აცილება; ადმინისტრაციული კონტროლი: პროცედურებისა და ინსტრუქციების შექმნა შრომის უსაფრთხოებისათვის და ზედამხედველობის მექანიზმების შემუშავება;
4. **ადმინისტრაციული კონტროლი:** წესების შემუშავება-ცვლილება; სწავლება.
5. **ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები:** მას შემდეგ, რაც ყველა ზემოხსნებული იქნება გათვალისწინებული, გამოყენებული ან/და აღმოჩნდება არაეფექტური.

რისკების პრევენციის ზოგადი პრინციპებია:

- რისკების თავიდან აცილება
- რისკების შეფასება, რომელთა თავიდან აცილება შეუძლებელია
- ბრძოლა რისკების წყაროსთან
- სამუშაოს ადაპტირება ინდივიდუალურთან, განსაკუთრებით ეს შეეხება სამუშაო ადგილის დიზაინს, სამუშაო აღჭურვილობის შერჩევას და სამუშაო და წარმოების მეთოდების არჩევას, კერძოდ, მონოტონური სამუშაოს შემსუბუქების, მუშაობის წინასწარ განსაზღვრული სამუშაო განაკვეთით და ჯანმრთელობაზე მათი ზეგავლენის შემცირების მიზნით.
- ადაპტირება ტექნიკურ პროგრესთან
- სახიფათოს ჩანაცვლება არასაფრთხო ან ნაკლებად საფრთხილოთი
- თანმიმდევრული საერთო პრევენციული პოლიტიკის შემუშავება, რომელიც მოიცავს ტექნოლოგიას, სამუშაოს ორგანიზებას, სამუშაო პირობებს, სოციალურ ურთიერთობებს და სამუშაო გარემოსთან დაკავშირებულ ფაქტორებს
- კოლექტიური დამცავი ღონისძიებების პრიორიტეტულობა ინდივიდუალური დამცავი ღონისძიებების მიმართ
- შესაბამისი ინსტრუქციების მინიჭება დასაქმებულთათვის.

დამატებითი კონტროლის ზომების განსაზღვრისას გადაწყვეტილება მიიღება იმის მიხედვით, არის თუ არა რისკის დონე კრიტიკული, მაღალი, საშუალო ან დაბალი. აღნიშნული მიდგომა და დამატებითი კონტროლის ზომების გეგმა ხელს უწყობს რისკების შემცირებას. მაღალი რისკის აქტივობები ჩვეულებრივ განხილული უნდა იქნეს დღეებში, საშუალო რისკები კვირებში და დაბალი რისკები თვეში ან ზოგიერთ შემთხვევაში არანაირი აქტივობა არაა საჭირო.

დამატებითი კონტროლის ზომების (საპასუხო ღონისძიებების) მიზანია ორგანიზაციის წინაშე არსებული რისკების უარყოფითი ზეგავლენის შემცირება, რაც აისახება საფრთხის შემცირებაში და დაწესებულების მიერ დასახული მიზნების სრულყოფილად მიღწევაში. საპასუხო ღონისძიებები ძირითადად მოიცავს რისკის კონტროლს, თუმცა ამასთან ერთად გვხვდება ისეთი ღონისძიებები, როგორიცაა რისკის თავიდან აცილება, რისკის გაზიარება და სხვა.

დამატებითი კონტროლის ზომებს შორის საუკეთესოს შერჩევა მოიცავს ყოველი სახის ღონისძიების ხარჯისა და სარგებლის შედარებას. რისკის მართვის ღირებულება უნდა იყოს შესაბამისი იმ სარგებლისა, რაც მიიღება ამ მართვის შედეგად. როდესაც ხორციელდება ხარჯის სარგებელთან შედარება, გათვალისწინებულ უნდა იქნას კონკრეტული გარემო და ვითარება. მნიშვნელოვანია, მხედველებაში მიღებულ იქნას ყველა პირდაპირი და ირიბი ხარჯი და სარგებელი, (როგორც

მატერიალური, ასევე არამატერიალური) მოხდეს მათი შეფასება ფინანსური ან სხვა მეთოდით. საპასუხო ღონისძიებების შერჩევის დროს მხედველობაში უნდა იქნას მიღებული ისეთი ფაქტორები, როგორიცაა პოლიტიკური და სოციალური.

იმ შემთხვევაში, თუ დამატებითი კონტროლის ზომების (საპასუხო ღონისძიებების) ბიუჯეტი არის შეზღუდული, ღონისძიებების გეგმამ ზუსტად უნდა ასახოს ის პრიორიტეტები, რომელსაც დაეფუძნება გეგმა.

რისკების კონტროლის დამატებითი ღონისძიებების გეგმა უნდა მოიცავდეს:

- რისკის ღონის მინიმიზაციისათვის საჭირო კონტროლის ღონისძიებებს;
- გეგმის განხორციელებაზე პასუხისმგებელ პირებს;
- საჭირო რესურსების სახეობის განსაზღვრას (ფინანსური, ადამიანური რესურსის, ტექნოლოგიური და სხვა);
- შესრულების ვადებს.

7. კომუნიკაცია და კონსულტაცია

კომუნიკაცია და კონსულტაცია არის მუდმივი პროცესი, რაც დაწესებულებას საშუალებას აძლევს ყველა დაინტერესებული პირი უზრუნველყოს საჭირო ინფორმაციით, მოახდინოს გაზიარება და ყველასათვის ხელმისაწვდომი გახადოს რისკის მართვასთან დაკავშირებული საკითხები, როგორიცაა მაგალითად, რისკის ბუნება, ფორმა, მოხდენის ალბათობა, საპასუხო ღონისძიებები და ა.შ.

კომუნიკაციის დროს ხდება შესაბამისი ინფორმაციის იდენტიფიცირება და შეგროვება, რომელიც უნდა გადაიცეს იმ ფორმით და დროს იმ მონაკვეთში, რომელიც ადამიანებს დაეხმარება შეძლონ მათზე დაკისრებული მოვალეობების სწორად შესრულება.

კონსულტაცია არის ინფორმაციის გადაცემის (ინფორმაციული კავშირის) ორმხრივი პროცესი, კომუნიკაცია დაწესებულებასა და დაინტერესებულ პირებს შორის იმ საკითხის გარშემო, რაც მოითხოვს გადაწყვეტილების მიღებას ან კონკრეტული მიმართულების განსაზღვრას.

კონსულტაცია არის პროცესი, რომელიც გავლენას ახდენს გადაწყვეტილების მიღებაზე თანამშრომლობის და არა ძალაუფლების საფუძველზე. კონსულტაცია წარმოადგენს გადაწყვეტილების მიღების პროცესში შეტანილ წვლილს და არა საკითხის საერთო გადაწყვეტას.

8. მონიტორინგი

ეფექტურ რისკის მართვას სჭირდება დაწესებულების სტრუქტურის მუდმივი გადახედვა და ანგარიშების მომზადება, რისკის ეფექტური შეფასებისთვის და საჭირო კონტროლის ღონისძიებების განსაზღვრისათვის. მონიტორინგი ასევე მოიცავს რეგულარულ შესაბამისობისა და ეფექტიანობის აუდიტის განხორციელებას, რათა აღმოჩენილ იქნას დაწესებულების სტრუქტურისა და საქმიანობის გაუმჯობესების შესაძლებლობები.

მონიტორინგის პროცესი უნდა იყოს მარწმუნებელი იმისა, რომ დაწესებულების საქმიანობის შესაბამისი კონტროლის ღონისძიებები არსებობს და არსებული პროცედურები ყველასათვის გასაგებია და სრულდება.

მონიტორინგის პროცესი ასევე უნდა მოიცავდეს:

- შეფასებას, თუ მიღებული ზომები რამდენად ამართლებს მოლოდინს;
- შეფასებისთვის დანერგილი პროცედურების და მოპოვებული ინფორმაციის სისწორის შემოწმებას;

- შეფასებას, თუ რამდენად ეხმარება დაგროვილი გამოცდილება და ცოდნა უკეთესი გადაწყვეტილებების მიღებას, რისკის იდენტიფიკაციის პროცესის ხარისხის გაუმჯობესებას, მომავალში მის შეფასებას და მართვას და სხვა.

კონკრეტული საფრთხისა და რისკის შეფასები ფორმა

[illegible]

რისკის მატრიცა

			პოტენციური შედეგის სერიოზულობა				
			უმნიშვნელო დაზიანებები ან დისკომფორტი. არასამედიცინო ჩვენებები	დაზიანება, რომელიც საჭიროებს მკურნალობას	დაზიანება, რომელიც საჭიროებს ჰოსპტალიზაციას	დაზიანება/ტრამვა, რომელიც პერმანენტულად უარესდება	ფატალური შემთხვევა
			უმნიშვნელო - 1	ნაკლებად მნიშვნელოვანი - 2	ზომიერი - 3	მძიმე - 4	ფატალური - 5
ალბათობა	მოსალოდნელია, რომ ნორმალურ სიტუაციაში რეგულარულად მოხდეს	დიდი ალბათობა - 5	საშუალო 5-8	მაღალი 9-12	კრიტიკული 15-25	კრიტიკული 15-25	კრიტიკული 15-25
	მოსალოდნელია, რომ ზოგჯერ მოხდეს	სავარაუდო - 4	დაბალი 1-4	საშუალო 5-8	მაღალი 9-12	კრიტიკული 15-25	კრიტიკული 15-25
	შეიძლება მოხდეს იშვიათად	შესაძლებელი - 3	დაბალი 1-4	საშუალო 5-8	მაღალი 9-12	მაღალი 9-12	კრიტიკული 15-25
	სავარაუდოდ არ მოხდება გარკვეული დროის მანძილზე	ნაკლებად სავარაუდო - 2	დაბალი 1-4	დაბალი 1-4	საშუალო 5-8	საშუალო 5-8	მაღალი 9-12
	შესაძლოა ოდესმე მოხდეს, მაგრამ დიდი ალბათობით არასდროს მოხდება	იშვიათი - 1	დაბალი 1-4	დაბალი 1-4	დაბალი 1-4	დაბალი 1-4	საშუალო 5-8

ალბათობა / Likelihood (L)	ალბათობის ქულა
დიდი ალბათობა	5
სავარაუდო	4
შესაძლებელი	3
ნაკლებად სავარაუდო	2
იშვიათი	1

პოტენციური შედეგის სერიოზულობა (S)	პოტენციური შედეგის ქულა
ფატალური	5
მძიმე	4
საშუალო სიმძიმე	3
ნაკლებად მნიშვნელოვანი	2
უმნიშვნელო	1

რისკი დონე	L x S
კრიტიკული E	15 - 25
მაღალი H	9 - 12
საშუალო M	5 - 8
დაბალი L	1 - 4